

ŞİH DELİL-İ BERHECAN EVLATLARINDAN SEYİT HÜSEYİN ERDOĞAN¹

Yılmaz KAVAL²

Şih Delil-i Berhecan Evlatlarından Seyit Hüseyin Erdoğan, başlıklı eser 2021 yılında yayımlanmıştır. Kitap Önsöz ve Giriş bölümlerinin ardında “Seyit Hüseyin Erdoğan”, “Seyit Hüseyin Erdoğan’ın Nazım ve Nesir Yazıları”, “Seyit Hüseyin Erdoğan’la Soru Cevap”, “Seyit Hüseyin Erdoğan’ın Konuşmaları”, Seyit Hüseyin Erdoğan’ın Kendi El Yazmasıyla Yazıp Evinin Duvarına Astığı Yazılar”, “Seyit Hüseyin Erdoğan’ın Edebi Yönü” ana başlıkları ve bu başlıklara ait alt başlıkların dışında “Kaynakça” bölümünden oluşmaktadır.

Çalışma; Tunceli yöresinde herkes tarafından sevilen, sayılan inanç konusunda görüşlerine başvurulana, ailesi seyit soyundan geldiği kabul edilen Alevi inancında Pir (dede) mertebesine sahip olan Seyit Hüseyin Erdoğan’ın görüşleri doğrultusunda Alevi inancının toplumun daha geniş kesimlerinde bilinmesine katkı sunmaktadır.

Kitabın “Giriş” bölümünde; “Alevi”, “Alevilik” terimlerinin açıklanması yapıldıktan sonra Tunceli Aleviliği üzerine

¹ (ISBN:978-625-7502-44-3; İzmir: Duvar Yayınları; 2021; s.s. 174.)

² Dr. Öğr. Üyesi, Munzur Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, yilmazkaval@munzur.edu.tr, orcid.org/0000-0002-5598-0670.

detaylı bir değerlendirme yapılmıştır. Alevilik üzerine ve Tunceli Aleviliği üzerinde çalışma yapan araştırmacıların görüşlerine yer verilen bu bölüm Alevilik hakkında önemli bilgiler içermektedir.

Kitabın, “Seyit Hüseyin Erdoğan” başlıklı bölümünde Seyit Hüseyin Erdoğan’ın öz geçmişi ve kişisel özellikleri, köyü ve iş hayatı, askerliği, eğitim durumu, evlilikleri, ilk eşi Hatice Erdoğan ve ikinci eşi (ana)Elif Erdoğan hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Bu bölümde Seyit Hüseyin Erdoğan hakkında bilinmesi gereken bütün bilgilerin yer alması okuyucunun Seyit Hüseyin Erdoğan’ı tanıması için faydalı olmuştur.

Kitabın, “Seyit Hüseyin Erdoğan’ın Nazım ve Nesir Yazıları” başlıklı bölümü kitabın en önemli bölümlerinden birini oluşturmaktadır. Bu bölümde yer alan yazıların bir kısmı Seyit Hüseyin Erdoğan’a ait yazılar iken bir kısmı da daha önce dinlediği, ezberlediği farklı Alevi âşik ve dedelerine ait yazılardır. Kendisine ait olmayan yazılarda asıl yazarın mahlasına yer vermiştir. Bu bölümde Seyit Hüseyin Erdoğan’ın el yazılarında görülen dilsel problemler yazarlar tarafından Hüseyin Erdoğan’ın bilgisi dâhilinde tekrar düzenlenmiştir. Bu bölümde yer alan yazıların ve şiirlerin özgün oluşu çalışmaya önemli katkısı sağlamıştır.

Kitabın “ Seyit Hüseyin Erdoğan’la Soru Cevap” başlıklı bölümünü yazarların önceden hazırladığı sorular ve Seyit Hüseyin Erdoğan’ın bu sorulara verdiği cevaplar oluşturmaktadır. Bu soru cevap kısmında özellikle Alevilik ağırlıklı sorular yer almaktadır. Bu kısım yörede herkes tarafından kabul gören, sevilen ve sayılan Pir (Dede) Hüseyin Erdoğan’ın görüşleri doğrultusunda Alevilik ile aydınlatıcı bilgilerin okura ulaşması sağlanmıştır. Yazarların bu bölümde verdiği bilgiler genelde Alevi inancı için özelde ise Tunceli Aleviliği için önemli bir hizmet olmuştur. Bu tarz çalışmaların olması Aleviliğin daha fazla kesimlere ulaşılmasını ve bilinmesini sağlayacaktır.

Kitabın “Seyit Hüseyin Erdoğan’ın Konuşmaları” başlıklı bölümünde Erdoğan’ın 19.06.2018 ve 30.05.2019 tarihlerinde Munzur Üniversitesinin özel programlarına davetinde gerçekleştirdiği konuşmalar yer almaktadır. Bu bölümde Seyit Hüseyin Erdoğan’ın yaptığı konuşmalarda genel içerik Aleviliktir. Aleviliği ve Tunceli inanışlarını tanıttığı bilgiler bu konuşmalarda yer almaktadır.

Kitabın “Seyit Hüseyin Erdoğan’ın Kendi El Yazısıyla Yazıp Duvarına Astığı Yazılar” bölümünde Erdoğan’ın kendi el yazısıyla olan yazılar mevcuttur. Bu yazıların taratılıp kitap formatına getirilmesi dolayısıyla okunması zor gibi gözükmektedir. Bu yazılarda Seyit Erdoğan mensubu olduğu Şih Delil-Berhecan hazretlerinin soy şeceresi, kerametleri ve bu gün yaşayan soyu hakkında önemli bilgiler vermektedir. Yazılar okunaklı olmasa da yazıların başlıklarından önemli konular olduğu ve bu yazılara ulaşılması gerektiği imajını vermektedir.

Kitabın “Seyit Hüseyin Erdoğan’ın Edebi Yönü” başlıklı kısmında yazarların ifadesiyle yazıya çok önem veren Erdoğan’ın edebi yönü ve yönünün işlevleri ele alınmıştır. Erdoğan’ın yazdığı yazılar genelde Tunceli yöresi kültürü ve Aleviliği konusunda olmuştur. Yörede var olan inanışlar, pratik ve uygulamalar hakkında faydalı olmuştur. Erdoğan’ın yazılarında ve konuşmalarında özelde ülkesine, milletine, şehrine iyi dileklerde bulunduğu gibi genelde ise bütün dünya ve insanlık için iyi dileklerde bulunmaya özen gösterdiği görülmektedir.

Not: Yazarların Alevilik üzerine yaptıkları çalışmalardan biri olan Tunceli Aleviliğinde Ritüellere ve Dile Yansımış Eski İnanç ve Kültürlerin İzleri (Tosun ve Koç, 2022:1-22) adlı çalışmada da Alevilik ile önemli bilgiler yer almaktadır.

KAYNAKÇA

Tosun, İbrahim; Koç, Ali (2021). *Şih Delil-i Berhecan Evlatlarından Seyit Hüseyin Erdoğan*. İzmir: Duvar Yayınları.

Tosun, İbrahim; Koç, Ali (2022). "Tunceli Aleviliğinde Ritüellere ve Dile Yansımış Eski İnanç ve Kültürlerin İzleri". *Uluslar Arası Filoloji Bengü*. 2 (1): 1-22.